

MEMORIA 2016

DONOSTIA KULTURAKO
BALANTZEA

Donostia Kulturako BALANTZEA

2016. urtea inflexio-puntua izan zen Donostia Kulturarentzat zenbait alderditan:

*Donostia Kulturak -zeinak, hiriko festak ez ezik, beste 15 kultur marka nagusi hartzen baititu bere baitan: Victoria Eugenia Antzokia, San Telmo Museoa, Donostia Kultura Festak, Heineken Jazzaldia, Olatu Talka, Fantasiatzko eta Beldurrezko Zinemaren Astea, dKLUBA, Literaktum, dFERIA, Beste Hitzak/Other Words, Giza Eskubideen Zinemaldia, Musikagela, Casares Irratia, Txikijazz eta Larrotxene Bideo-bere **irudi korporatiboa berritu**, eta logotipo berria estreinatu zuen.

*Donostiako Udal Liburutegien Sarea, bestalde, **Euskadiko Irakurketa Publikoko Sarean integratu** zen.

***Marka guztiak hautsi** ziren, programaturako jarduera kopuruan ez ezik, baita, oro har, zerbitzu-erabiltzaileen kopuruan ere:

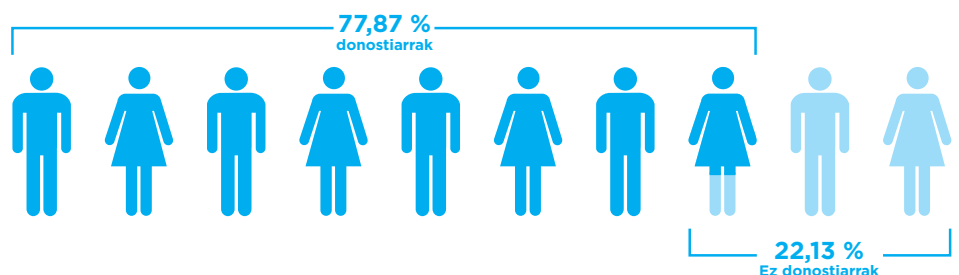
- 1.267.600 bisitari kultur etxeetan
- 1.050.000 parte-hartzaile Aste Nagusiko ekitaldietan
- 927.487 erabiltzaile liburutegietan
- 5.000tik gora jarduera programazioetan
- 215.113 sarrera salduta, %15 gehiago

Hiriak 2016. urtean bizi izan zuen **Europako Kultura Hiriburutzaren** inguruko ospakizun nagusiak markatu zuen Donostia Kulturaren iazko egunez eguneko; izan ere, handia izan zen elkarren arteko lana, eta, areago, hiributzaren kultur ondarearen parte bat bere gain hartu, eta aurrera eramango du Donostia Kulturak. Laster izango da aukera adibide horietako bat ikusteko: datorren maiatzean Olatu Talka jaialdia ospatuko da berriz ere, eta aurtengo edizioa Donostia Kulturaren esku dago erabat, eta ilusioz eta gogoz beterik heldu dio.

Gaur 2016ko balantzea egin behar dugu. 2017. urtea abiatu da, eta plan asko ditugu esku artean, programa asko, eta laster hasiko gara haien berri ematen. 2016k ekarri zigun ospakizunaren hurrenean, ilusio handiz heldu diogu aurtengoari, 30 urteko ibilbide luze oparoak ematen digun sendotasunez eta gauzak ondo egiten dakigulako akuiluaren

indarrez. Donostia Kultura sakon errotuta dago hirian; horren erakusgarri, bazkide kopurua hazi egiten da urtetik urtera, erritmo etengabea. Dagoeneko **95.426 bazkide ditu erakundeak** (haietatik % 77, donostiarrak), eta horrek esan nahi du konfiantza sortzen duela jendearengan, bide egokitatz jotzen dela kulturara iristikeko eta hartaz gozatzeko -ikastaroak direla, zerbitzuak direla, promazioarekiko abantailak direla...-; hitz batean, bide egokitatz jotzen dela Donostiako kultur bizitzan parte hartzeko.

Gizarte Erantzunkizun Korporatiboaren alorrean, barnera begira, Donostia Kulturak 2014-2019 Euskara Plana sustatu zuen, bai eta Berdintasun Plana I (2014-2019) ere. 2016an, bestalde, 230etik gora lagun dituen langile-zerrendako lanpostuen balorazioa egiten hasi zen. Kanpora begira, berriz, erakundearen nazioartekotzea

James Rhodes

sustatu zen, eta bide berriak zabaldu, nazioarteko sareko askotariko erakunde eta eragileekin kolaboratzeko, eta nazioarteko kultur ordezkaritza ugari hartu genituen. Bukatzeko, Donostia Kulturako zenbait langileren ekimenez, “katiuska” proiektuaren erronkari heldu, eta aurreko apirilaren 17an 15.000 bota pare bildu ziren, eta errefuxiatuen zenbait kanpamentutara bidali.

Hona hemen, laburbilduta, 2016. ekitaldiko alderdi nagusiak.

Kultur Etxe eta Liburutegiak

Donostiako kultur etxeek guztira 1.267.600 bisita izan zituzten 2016. urtean; 3.800tik gora jarduera programatu zituzten, eta 286.000 lagunek parte hartu zuten haietan. Kultur Ekintza departamentuak koordinatzen du Donostiako kultur etheen sarea, eta bertan kudeatzen dira zenbait kultur programa, besteak beste: **Literaktum** (aurten James Rhodes, Juan José Millas, Elvira Lindo eta Bernardo Atxaga izan ziren); **dKluba** (11.000 ikus-entzule mugiarazi zituzten 46 kontzertu egin ziren hirian: Lloyd Cole, Nada Surf, Laura Cox, Revolutionay Brothers, etc.); **Poltsiko Antzerkia** (25. urteurrena ospatu zuen, gainera); **Antzerkia Kalean**; **Musika Parkean**; eta **Olatu Talka** jaialdi parte-hartzailea, Europako Kultura Hiriburutzak utzitako ondareetako bat, Donostia Kulturak bere gain hartu duena.

Bestalde, kultur etxeak, liburutegiekin batera, kultur zerbitzu asko gauzatzen dituzte. Zerbitzu arrakastatsuenak nabarmentzekotan, bi aipatu behar dira. Batetik, **ikastaroak**: 2016-2017 ikasturtean, 614 ikastaro antolatu ziren eta 8.000tik gora lagun matrikulatu ziren. Bestetik, Musikagela zerbitzua, non musika jotzeko gelak ez ezik,

maketak grabatzeko aholkularitza ere eskaintzen baita besteak beste.

Kultur etxe bakoitza lotura estua du, jakina, bera kokatuta dagoen auzoko mugimendu eragileekin, eta horrek berariazko izaera ematen dio bakoitzari. Horrenbestez, 2016an ere, bakoitzak bere ildoak sakon markatzen jarraitu zuen eta ekarpen nabarmenen bat egin zion hiriari. Hona hemen laburbilduta. **Aiete Kultur Etxeak** giza eskubideen inguruko sei erakusketa antolatu zituen eta bost ilustratzaile omendu zituen: Iñaki Martiarena *Mattin*, Ainara Azpiazu *Axpi*, Concetta Probanza, Quentin Blake eta Unai Zoco. **Casares-Tomasene Kultur Etxeak** Casares irratia kudeatzen du, eta 2016an % 50 igo zen Internet bidez egindako irrati-entzunaldien kopurua; bestalde, Hamaika Entzuteko lehiaketaren bigarren edizioa egin zen. **Larratxo Kultur Etxeak**, berriz, Heavy Jaia, Etengabeko Zarata eta Euskal Metal Fest jailadiak antolatu zituen, eta, bestalde, *Azken tren* *Treblinkara* obra estreinatu zuen, sorkuntza- eta bitartekaritza-lan abesgarri baten ondoren. **Egia Kultur Etxea** erreferentea da abangoardiako antzerki-, dantza- eta zirku-

ikuskizunei dagokienez, eta, 2016an, besteak beste, Roberto Olivan, Daniel Abreu, Guy Nader & María Campos eta Pere Faura artisten lanak jarri zituen ikusgai, bai eta Lasala, Cielo Raso eta Ertza euskal konpainien lanak ere. **Ernest Lluch Kultur Etxeak**, Erakusleioa programaz gain, hainbat erakusketa antolatu zuen, eta Solasean programaren barnean Ramon Saizarbitoria eta Marta Macho Stagler izan ziren, besteak beste. Ezin ahaztu, bestalde, Amarauna proiektua, zeinak DSS2016Euren eskutik 2016n Amarapedia lan-ildoak zabaldu baitzuen. **Intxaurren Kultur Etxea** erreferente nagusi bihurtu da musikagile independenteentzat, eta gune arrakastatsua, dKluba programa eta Musikagela zerbitzuari esker, zeinak iaz eskaintza zabaldu eta zenbait ikasgai magistral programatu baitzituen Ariel Rot, Diego García El Twanguero eta Jean Marie Ecay bezalako musikarien eskutik. **Larrotxene Kultur Etxeak** ikus-entzunezkoen ildoak jorratzen jarraitu zuen: iaz, ohiko ikastaro espezializatuak ez ezik, XXVIII. Bideoaldia antolatu zuen eta Kalebegiak proiektuan parte hartu zuen. **Loiola Kultur Etxean**, berriz,

Donostia Kulturako BALANTZEA

Basoka

Betania Etxearen 25. urteurrena eta Ibaiertz abesbatzaren 10. urteurrena ospatu ziren. Bestalde, **Lugaritz Kultur Etxearen** programazioan arte eszeniko berritzaileenak izan ziren protagonista; nabarmentzekoa da Théâtre des Chimères konpainiaren "Azken Itzulua" proiektua. Azkenik, **Okendo Kultur Etxeak**, ohikoa denez, arte-erakusketa askotarikoak antolatu zituen. Aipatu behar da, bukatzeko, kultur etxe hauek guztiek Street tARTar, Energia Olatuak, Olatu Talka eta Urbanzientzia europar programetan parte hartzen dutela.

Donostia Kulturak kudeatzen dituen programa, jaialdi eta ekitaldien artean, **Olatu Talka** proiektua da 2016ko Kultura Hiriburutzak utzitako ondareetako bat. Hain zuzen ere, 2016an, *Hiria denon artean egiten* lelopean, 2.000 eragilek 200 jarduera antolatu eta kudeatu zituzten kultura parte-hartzailea sustatu nahi duen topagune honen harira, eta 25.000 herritarrek parte hartu zuten bertan.

Bestalde, **Donostia Kulturako liburutegi-sarea** Euskadiko Irakurketa Publikoko Sarean (EIPS) integratu zen 2016n. Bat-egite informatiko horrek liburutegi-eskaintza zabaldu die Donostiako liburutegi-erabiltzaile guztiei, baina aldaketa orok bezala, egokitzen teknika eskatzen du: udal liburutegien sareko 72.583 bazkide aktiboak OPAC katalogo

berrira migratu ziren, eta katalogo berria erabiltzen trebatzeko prozesua beharko dute. Guztiarekin ere, 2016an, **927.487 bisita** egin ziren gure liburutegietara, eta **495.731 mailegu** egin ziren, eta horrek esan nahi du 2,70 mailegu egin zirela biztanleko (Europaren batezbestekotik hurbil).

Esparru honetan, Donostia Kulturak guztira **994 jarduera** programatu zituen, eta hazkunde nabarmena nabari zen partaidetzan -hain zuzen **34.180 parte-hartzaile-**, batez ere **Literaktum** jaialdian, **Liburuaren Nazioarteko Egunean** eta **Poesia eta Pentsamendua** programako ekitaldietan.

Literaktum jaialdiak, zehazki, 19 literatur topaketa egin zituen, besteak beste, **James Rhodes, Juan José Millás, Bernardo Atxaga eta Elvira Lindo** idazleekin.

Bernardo Atxaga

Festak

Donostiako festa-ospakizunetan parte hartu duten herritarren kopuruei buruzko zenbakiak ere, borobilak dira: **1.050.000 lagun, Aste Nagusia**, non 427 ekitaldi eta 23 eszenategi aktibo izan baitziren; 1.763 lagunek parte hartu zuten haur-danborradan, eta 16.227 lagun, berriz, helduenetan, 136 danborradatan banatuta; 720.000 lagunek ikusi zuten Su Artifizialen Nazioarteko Lehiaketa; 35.000 lagunek, Kontxako Estropada; 70.000 lagun egon ziren Santo Tomaseko Ferian, 210 posturen artean; eta abar.

Donostia Kulturako Festak unitateak 100etik gora konpromiso hartu zituen hiriko zenbait kale eta auzotan festak egiteko. Berritasunen artean, hauexek, besteak beste:

- Errege Magoak Donostiako auzoetara iristen hasi dira; iaz, zehazki, Altzaraino iritsi ziren.
- Haur-danborradan, sukaldaria figura sartu zen.
- Su Artifizialen Nazioarteko Lehiaketaren LIII. edizioak "Europako Kultura Hiriburuak" gaia aukeratu zuen.

Izan ere, iazko edizioan parte hartu zuten 7 piroteknia-etxeak inoiz Europako kultura-hiriburu izendatutako hirietatik baitzetozen. Hiributzairen aldeko beste keinu adierazgarri bat urtarilaren 23an gertatu zen, Kontxa hondartzan, han elkartu baitziren 6.000 danbor-jole Hiributzairen ekitaldi-programazioari hasiera emateko.

Nabarmentzekoa da, halaber, app aplikazio berri bat sortu izana herritarrek Aste Nagusia gertutik jarraitzeko, bai eta beste hainbat festa-ekitaldi antolatu izana ere: Bertso Eguna, Olentzero, Kaldereroak, Iñudeak eta Artzainak, Inauteriak, San Juan Bezpera... Bai eta auzoetako jaiak ere, jakina.

Donostia Kulturako BALANTZEA

Barbara Hendricks

Programazioa

Victoria Eugenia Antzokiko 2016ko programazioa balioztatzeko, nahikoa da haren eszenategira igo zirenen izen-zerrenda ikusita. Luzea da; hona hemen izen horietako batzuk: Nuria Espert, Ramón Barea, Lola Herrera, Concha Velasco, Natalia Millán, Rafael Álvarez El Brujo, Goyo Jiménez, Josema Juste, Candela Peña, Luis Varela eta Iñaki Miramón, antzezleen artean; Silvia Pérez Cruz, Barbara Hendricks, Graham Nash, Judith Jauregui eta Benito Lertxundi (Adarra Saria 2016), musikarien artean. Bestalde, hiriko ekitaldi eta jaialdi nagusiei egoitza eskaintzeaz gain -Heineken Jazzaldia, Fantasiatzko eta Beldurrezko Zinemaren Astea, dFERIA, Giza Eskubideen Zinemaldia, Musika Hamabostaldia eta Donostiako Nazioarteko Zinemaldia-, arte eszenikoetako konpainia eta musika-talde ugariaren ikuskizunak eskaini ditu, besteak beste, Kukai, La Veronal, Chevy Muraday, GöteborgsOperan, Oreka Tx, Hirayama Motoko, Sharon Fridmn, Ballet de Monreal, Malandain Ballet Biarritz, Opus Lírica, Gandini, Recirquel eta Morfeo Teatro taldeena.

Antzoki Zaharra, bestalde, udako antzerki-programazioko protagonista bihurtu zen Bibiana Fernández, Manuel Banderas, Enrique San Francisco, Silvia Marsó eta Jesús Cisneros bezalako izenen eskutik. Euskarazko

antzerkiak ere presentzia handia izan zuen, eta han izan ziren Tarten, Ados, Tanttaka, Vaivén eta Txalo taldeen proposamenak, zeinek, 2016an, Euskal Musika programarekin batera partekatu baitzuten eszenategia, han izan baitziren Pantxoa Carrere, Petti eta Bide Ertzean. Horrez gain, Antzoki Zaharrak hiriko zinemaldi eta zinematiklo nagusiak hartu zituen egoitzan: Fantasiatzko eta Beldurrezko Zinemaren Astea, Dock of the Bay dokumentalden zinemaldia, Surfilm Festibal, Bang Bang Donostia zinema ludikoko proiektzioak, Itsaspeko Zinemaren Nazioarteko Erakustaldia eta Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

Arte eszenikoei dagokienez, Donostia Kulturak 124 emanaldi programatu zituen, arte eszenikoetarako dituen lau gunetan, eta 12.889 ikusle bertaratu ziren haiek ikustera. *Eskolatik Antzokira* izeneko programa didaktikoak 6.953 haur hurbilarazi zituen espazio eszenikoetara. Bestalde, *Zertarako balio du antzerkiak?* goiburuko antzerki-eskaintzak gai unibertsalei eta tradizionalei buruzko ikuspuntu gaurkotua eskaini zuen; sail honetan izan ziren, besteak beste, *Labio de liebre* obra kolonbiarra, *Hotel Splendid* korearra eta *Incendios*, Mario Gasena. Dantzaren esparruan, berriz, goiburua izan zen *Ezberdinen arteko topaketa*, eta GöteborgsOperans Danskompani taldeak *Noetic* obra ekarri zuen, Oreka TX taldeak *Hybrid rythm & Dance* eta Kukai taldeak, azkenik, *Oskara. Maitasunaren otean maitasuna* obrak irabazi zuen Donostia Antzerki Saria euskarazko obra

onenari. Ezin ahaztu, bestalde, zarzuelak, Mamma mia musika eta Opus Lírica-ren *Don Pascuale*.

Arte eszenikoetako **dFERIA**ri azokari buruz, berriz, esan beharra dago iazkoa haren hogeita bigarren edizioa izan zela: 31 ikuskizun izan ziren, 10 eszenategitan, eta **40 emanaldi**; 13.000 pertsonak parte hartu zuten, eta 406 profesional akreditatu ziren. Ikuskizun horietatik, % 70 baino gehiago estrainaldiak izan ziren, eta, horietatik 6, euskaraz. Iazko edizioan, bestalde, bi espazio berri sortu ziren Tabakaleran.

Poltsiko Antzerkiaren 25. urteurrena ospatu genuen: 26 emanaldi programatu ziren eta 3.000 ikuslek parte hartu zuten.

Oskara

El amor está en el aire

Donostia Kulturako BALANTZEA

Tony Gatlif, Giza Eskubideen Saria

Zinemari dagokionez, Nosferatu zikloak **Kieslowski** zuzendari poloniarra eta **Screwball Comedy** omendu zituen iaz.

Zinemaldiei buruz, iazko **Fantasiatzko eta Beldurrezko Zinemaren Astea** kutsu japoniar nabaria izan zuen, eta, bestalde, DSS2016EU hiributzarekin lotutako zenbait proiektu ere izan zituen tartean, besteak beste, Misterioaren Itsasargia eta Star Trek seriaren 50. urteurrena. **Giza Eskubideen Zinemaldia** inoiz baino nazioartekotuago azaldu zen: **Tony Gatlif** zinemagileari eman zion sari nagusia, eta errefuxiatuen gaia sakon jorratu zuen. **Surfilm Festibalean**, berriz, *Abentura Ozeanikoa* filma nabarmendu zen, Albaolan izandako emanaldian. Horretaz gain, Donostia Kulturak beste hainbat zinemaldi eta zinema-topagune antolatzen lagundu du, besteak beste, **Dock of The Bay, Itsaspeko Zinemaren 40. Zikloa, Menditour, Cine Creative Commons, V. Jardunaldia Emakumeek Egindako Zinemaz, Zinegoak, Zinema Hondartzan, Bang Bang Donostia, Zinema eta Matematikak...** Eta, azkenik, **Filmazpit** programa kudeatu du, euskaraz azpiztitulaturako filmren katalogoa hain zuzen.

Donostia Kulturaren **Musika** unitateak, jada aipatu diren Victoria Eugenia

Antzokiko eta Antzoki Zaharreko kontzertuez gain, Kursaal Eszenak herri-musikari eskainitako atala programatu zuen, eta, hala, **Buika, Elvis Costello, Tricky eta George Benson** izan genituen gure artean, bai eta **Momix** ikuskizuna eta **Mariachi Vargas de Tecali** taldea eta Donostiako Orfeoia ere. Adarra Saria 2016, bestalde, **Benito Lertxundi** musikariari eman zitzaion, eta Festival 12 points bezalako ekimenen bitartez lortu zen nazioarteko programazioa areagotzea. Guztira, 68 kontzertu izan ziren (16 euskaraz), eta 25.000 ikus-entzule izan ziren haietan.

Benito Lertxundi © Iker Garaizabal

Ezin aipatu gabe utzi zenbaterainoko arrakasta izan zuen Heineken **Jazzaldia**ren **51. edizioak**: 131etik gora kontzertu jo ziren, haietatik 84 doakoak, eta 177.000tik gora ikus-entzule izan ziren. Eszenategien kopurua zabaldu zen, eta guztira 20 izan genituen. **Gloria Gaynor** abeslariak eman zion hasiera iazko edizioari, ikusgarriro eman ere: 45.000 pertsona elkartu ziren Zurriolako hondartzan hari entzutera, eta **Ellis Marsallisek** jaso zuen jazzaldiaren saria. Asko dira iazko jazzaldian Donostiatik pasa zirenak; batzuk aipatzearren: **Dave Douglas, Marc Ribot, Diana Krall, Steve Coleman & Five Elements...**

Bestalde, Donostikluba desagertu, eta haren ordezkari **dKLUBA** sortu zen, zirkuitu independente gisa. dKLUBAren eskutik, 46 kontzertu edo emanaldi programatu ziren; besteak beste, bertan izan ziren **Lloyd Cole, Izaro e Iban Zaldia, Holy Fucks, Nada Surf, Laura Cox, Was, Sky Beats...** Emanaldi horiek 11.000 ikus-entzule izan zituzten.

Diana Krall

XI. Donostikluba Jaialdia. Lloyd Cole

Donostia Kulturako BALANTZEA

Hondar artean proiektuaren aurkezpena

San Telmo Museoa

Museo San Telmo dagokionez ere, datuak oso esanguratsuak dira. 2016an, guztira 156.000 pertsonak ikusi zituzten han antolatutako erakusketak: **1966 | Gaur Konstelazioak | 2016, 1566-2016 Bake Itunak** (37.000 bisitari) eta **Hondar Artean**, urtearen lehen erdialdean. Erakusketen hariari jarraiki, pieza berriak ekarri ziren museoko erakusketa iraunkorrari gehitzeko, eta Cristina Iglesias eskultorearen pieza bat ere jarri zen ikusgai. Udazkenean, beste bi erakusketa antolatu ziren bertan: *Lucia Moholy, ehun urte geroago*, eta **Modernitate bakan bat**, museoak berak egina. San Telmoko Udal Haur Laborategiak, berriz, **Ikimilikiklik, Hoy toca Prado, En las orillas del Nilo, San Adrián, El túnel del tiempo, Haurbanistak, Azal azalean** eta **Jokoak** saioak antolatu zituen.

1966 | Gaur Konstelazioak | 2016

Nabarmentzekoak dira, halaber, zenbait datu: hezkuntza-esparruko bisitarien kopurua hazi egin zen iaz, 7.000 ikaslek bisitatu baitzuten museoa (% 15 gehiago aurreko urtean baino); 26.000 pertsonak parte hartu zuten museoko jardueretan, eta 9.142 pertsonak, berriz, museoak antolatutako bestelako ekitaldietan.

Ondareari dagokionez, museoak 825 pieza hartu zituen iaz, erosketa edo dohaintza bidez, edo gordailu gisa. Bestalde, Emsime bilduma osoa bereganatu zuen, eta horrek esan nahi du, batetik, **35.638 pieza** dituela **inbentarioan** une honetan, eta, bestetik, Gordailurekiko lankidetzat-aldi berri bat zabaldu dela.

Urgulleko **Donostiara begira** erakusketak, azkenik, **175.000** bisitari izan zituen; zenbait egunetan, 2.500 lagunetik gora ere izan ziren.

Lucia Moholy, ehun urte

Komunikazio eta Irudia

Komunikabideekiko harremanak kudeatzeaz gain, departamentu honek lanean jarraitu du Donostia Kulturaren inguruan lortu nahi duen kultur kontsumitzaile aktibo horri forma ematen, izan ikuskizunetako publikoa, izan kultur gune eta kultur zerbitzuen erabiltzailea, izan festa eta jaialdietako parte-hartzailea, izan kultur sortzaile edo eragilea. Eta horretarako, bi tresna nagusi izan ditu.

Batetik, bazkideen kudeaketa: 2016an, **5.000 bazkide gehiago** bildu ziren kultur talde honetara, Gipuzkoako handiena, 95.426 bazkide baititu, gero eta modu aktiboagoan jarduten. Iaz berritasuna izan zen bazkideek sarrera librean izan zutela udaleko wifi zerbitzura, eta, hortaz, hiriko gune publiko nagusietan erabili ahal izan zuten Internet.

**WIFIA
DOAN**

ZURE
DONOSTIA KULTURA
TXARTELAREKIN

Bestetik, plataforma digitalak: Donostia Kulturaren webguneek 2 milioitik gora bisita izan zuten 2016an, aurreko urtean baino % 15 gehiago, eta 100.000tik gora jarraitzaile izan zituen sare sozial nagusietan (57.142, twitter-en; 35.852, Facebook-en, etc.).

35.852
jarraitzaile
Facebook-en

57.142
jarraitzaile
twitter-en

Produkzio Unitatea

Bukatzeko, aipatu behar da Donostia Kulturaren Produkzio Unitateak 975 ekoizpen kudeatu zituela iaz, Donostia 2016 Europako Kultura Hiriburua-ren produkzioa zuzendu eta koordinatzeaz gain.